

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

21 02 2025

м. Київ

№ 347

**Про надання грифа «Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України»
підручникам для 8 класу закладів
загальної середньої освіти**

Відповідно до пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), пунктів 7, 8 і 10 розділу I Порядку здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2023 року № 675, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 липня 2023 року за № 1203/40259, ураховуючи лист-подання Державної установи «Український інститут розвитку освіти» від 19 лютого 2025 року № 85, рішення експертних комісій: з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література і зарубіжна література) (протоколи № 1 від 27 січня 2025 року, № 2 від 11 лютого 2025 року); з мовно-літературної освітньої галузі (іноземні мови) (протоколи № 1 від 06 лютого 2025 року, № 2 від 13 лютого 2025 року, № 3 від 19 лютого 2025 року); з математичної освітньої галузі (протоколи № 1 від 30 січня 2025 року, № 2 від 06 лютого 2025 року, № 3 від 11 лютого 2025 року); з природничої освітньої галузі (хімія, біологія та екологія) (протокол № 3 від 17 лютого 2025 року); з природничої освітньої галузі (фізика, астрономія, географія) (протокол № 3 від 17 лютого 2025 року); із соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (основи здоров'я, економіка, підприємництво і фінансова грамотність, захист України) (протоколи № 1 від 06 лютого 2025 року, № 2 від 12 лютого 2025 року, № 3 від 17 лютого 2025 року); з громадянської та історичної освітньої галузі (протоколи № 3 від 13 лютого 2025 року, № 4 від 17 лютого 2025 року); з інформатичної освітньої галузі (протоколи № 2 від 12 лютого 2025 року, № 3 від 19 лютого 2025 року); з технологічної освітньої галузі (протоколи № 1 від 07 лютого 2025 року, № 2 від 13 лютого 2025 року); з мистецької освітньої галузі (протоколи № 1 від 06 лютого 2025 року, № 2 від 18 лютого 2025 року); з проведення антидискримінаційної експертизи (протоколи № 1 від 23 січня 2025 року, № 2 від 31 січня 2025 року, № 3 від 05 лютого 2025 року, № 4 від 07 лютого 2025 року, № 5 від 11 лютого 2025 року, № 6 від 14 лютого 2025 року),

НАКАЗУЮ:

1. Надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для 8 класу закладів загальної середньої освіти згідно з переліком, що додається.

2. Державній установі «Український інститут розвитку освіти» (Софій Наталія) внести відомості про підручники, яким надано гриф відповідно до пункту 1 цього наказу, до Каталогу надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Кузьмичову Надію.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ПЕРЕЛІК

**підручників для 8 класу закладів загальної середньої освіти,
яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»**

1. «Українська мова» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М., Тищенко З. Р.).
2. «Українська мова» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.).
3. «Українська мова» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В.).
4. «Українська мова» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Літвінова І. М., Якименко О. О.).
5. «Українська мова» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Онатій А. В., Ткачук Т. П.).
6. «Українська мова» підручник для 8 класу з навчанням уторською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Беца С. Д., Павлович Ю. П., Певсе А. А., Бацай М. М.).
7. «Українська література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М.).
8. «Українська література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.).
9. «Українська література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний В. В., Заболотний О. В., Слоновьська О. В., Ярмутьська І. В.).
10. «Українська література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Калинич О. В., Дячок С. О., за ред. Ковбасенка Ю. І.).
11. «Українська література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.).
12. «Зарубіжна література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Волощук Є. В., Слободянюк О. М.).
13. «Зарубіжна література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Горобченко І. В., Снегірьова В. В., Касенко О. В., Бушакова О. В.).
14. «Зарубіжна література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ковбасенко Ю. І., Первак О. П., Дячок С. О.).
15. «Зарубіжна література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Міляновська Н. Р., Міляновський Е. С., Сич Л. М.).
16. «Література (українська та зарубіжна)» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Тригуб І. А., Слижук О. А.).

17. «Українська мова, українська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Старагіна І. П., Романенко Ю. О., Новосьолова В. І., Ткач П. Б., Панченков А. О., Блажко М. Б., Терещенко В. М.).
18. «Польська мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Мацькович М., Квятковська К., Румінська М.).
19. «Угорська мова (4-й рік навчання, друга іноземна)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Боді Т. А., Браун Є. Л.).
20. «Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Карпюк О. Д., Карпюк К. Т.).
21. «Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Пол Келлі, Пол Шиптон, Олена Щербак, Світлана Печенізька).
22. «Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Мітчелл Г. К., Марілені Малкогіанні).
23. «Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Джеймс Стайрінг, Ніколаз Тімз, Анне Робінсон).
24. «Англійська мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Бондар Т. І.).
25. «Англійська мова» (4-й рік навчання, друга іноземна мова) підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Кучма М. О., Морська Л. І.).
26. «Німецька мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Сотникова С. І., Гоголева Г. В.).
27. «Німецька мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Басай Н. П., Шелгунова Н. В.).
28. «Німецька мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Сотникова С. І., Гоголева Г. В.).
29. «Французька мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Ураєва І. Г.).
30. «Французька мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Клименко Ю. М.).
31. «Французька мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Чумак Н. П., Кривошєєва Т. В.).
32. «Алгебра» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бевз Г. П., Бевз В. Г., Васильєва Д. В., Владімірова Н. Г.).

33. «Алгебра» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Джон Ендрю Біос).
34. «Алгебра» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.).
35. «Алгебра» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кравчук В. Р., Підручна М. В., Янченко Г. М.).
36. «Алгебра» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А. Г., Якір М. С.).
37. «Алгебра» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Прокопенко Н. С., Захарійченко Ю. О., Кінащук Н. Л.).
38. «Алгебра» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Тарасенкова Н. А., Акуленко І. А., Данько О. А., Коломієць О. М., Богатирьова І. М., Сердюк З. О.).
39. «Геометрія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бевз Г. П., Бевз В. Г., Васильєва Д. В., Владімірова Н. Г.).
40. «Геометрія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Джон Ендрю Біос).
41. «Геометрія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бурда М. І., Тарасенкова Н. А.).
42. «Геометрія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.).
43. «Геометрія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А. Г., Якір М. С.).
44. «Математика» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Істер О. С.).
45. «Математика» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Шкільний О. В., Нелін Є. П., Міляник А. І., Простакова Ю. С.).
46. «Біологія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Андерсон О. А., Чернінський А. О., Вихренко М. А., Андерсон А. О.).
47. «Біологія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Козленко О. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П., Остапченко Л. І.).
48. «Біологія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Горобець Л. В., Кокар Н. В., Кравець І. В., Лойош Г. П., Глодан О. Я.).
49. «Біологія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Задорожний К. М., Ягенська Г. В., Павленко О. А., Додь В. В.).
50. «Біологія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Міщук Н. Й., Жирська Г. Я., Степанюк А. В., Барна Л. С.).
51. «Біологія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Соболев В. І.).
52. «Географія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Безуглий В. В., Лисичарова Г. О., Костащук І. І., Дарчук К. В.).
53. «Географія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гільберг Т. Г., Довгань А. І., Савчук І. Г.).
54. «Географія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Грома В. Д., Ільницький І. М., Касіяник І. П., Косик В. М., Скицюк І. В., за науковим редагуванням Топузова О. М.).

55. «Географія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Довгань Г. Д.).
56. «Географія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Запотоцький С. П., Зінкевич М. В., Совенко В. В., Гілецький Й. Р., Мозіль О. В.).
57. «Географія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р.).
58. «Фізика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бар'яхтар В. Г., Божинова Ф. Я., Довгий С. О., Кірюхін М. М., Кірюхіна О. О.; за редакцією Довгого С. О.).
59. «Фізика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Засекіна Т. М., Гвоздецький М. С.).
60. «Фізика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Максимович З. Ю., Варениця Л. В., Коваль Г. С., Микитеєк О. М., Ординович М. Б., Шевців В. Ф.).
61. «Хімія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О. В., Недоруб О. Ю.).
62. «Хімія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Лапшевська Г. А.).
63. «Хімія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мідак Л. Я., Кузипин О. В., Пахомов Ю. Д., Буждиган Х. В.).
64. «Хімія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Попель П. П., Крикля Л. С.).
65. «Хімія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ярошенко О. Г., Коршевнік Т. В.).
66. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Василенко С. В., Колотій Л. П.).
67. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Хомич О. Л., Лаврентьева І. В., Андрук Н. В.).
68. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П., за ред. Бойченко Т. Є.).
69. «Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти. (авт. Задорожна Л. В., Присяжнюк Л. А., Голюк О. А., Грошовенко О. П., Беззубченко О. А., Балабанова Н. В.).
70. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гільберг Т. Г., Суховій О. В.).
71. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гургула Т. В., Буяк Р. Р., Куждеба Б. Ю., Сливка Є. М., Сухінська В. О.).
72. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кузнецова А. Я., Сидорова О. В., Нагайчук Н. Г., Часнікова О. В., Довгань А. І., Слобода Л. Я., Дунас Н. В., Письменний В. В., Синя І. А., Наконечна Г. М., Нечепурна Я. Б., Слюсар Д. Г., Кодак Н. І., Дяченко С. В., Стеців І. Р., Шніцер О. П.).

73. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пластун О. Л., Панченко С. Ю., Оверко В. П.).
74. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ролік В. А., Войтицька Л. В., Тригуб О. В.).
75. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Рудан В. Я.).
76. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Стеценко І. Б., Андрусич О. О.).
77. «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Теплов С. В.).
78. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В. С., Данилевська О. М., Ващук Д. П.).
79. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Галімов А. А., Гісем О. В., Мартинюк О. О., Сирцова О. М.).
80. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Панарін О. Є., Топольницька Ю. А., Охріменко О. С., Макаревич А. С.).
81. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Гупан Н. М., Дудар О. В.).
82. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хлібовська Г. М., Крижановська М. Є., Наумчук О. В.).
83. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Старченко Н. П., Бурлака О. В., Власова Н. С., Галушко К. Ю., Дрібниця В. О., Желіба О. В., Кронгауз В. О., Піскарьова І. О., Репан О. А., Секиринський Д. О., Черкас Б. В.).
84. «Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Островський В. В., Басюк О. Я., Паршин І. Л., Костікова М. І.).
85. «Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Мартинюк О. О., Сирцова О. М.).
86. «Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ладиченко Т. В., Лукач І. Б., Івченко О. С.).
87. «Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Дудар О. В.).
88. «Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Старченко Н. П., Бурлака О. В., Власова Н. С., Врадій Є. А., Громенко С. В., Дрібниця В. О., Желіба О. В., Кронгауз В. О., Піскарьова І. О., Секиринський Д. О.).
89. «Історія: Україна і світ (інтегрований курс)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Паршин І. Л., Вітенко М. Д., Димій І. С.).
90. «Історія: Україна і світ (інтегрований курс)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Секиринський Д. О., Власова Н. С., Добрянська Н. С., Желіба О. В., Кронгауз В. О., Посунько А. М.).
91. «Громадянська освіта» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.).

92. «Громадянська освіта» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Охредько О. Е., Коломеець Л. Г., Майорський В. В.).
93. «Громадянська освіта» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Серова Г. В.).
94. «Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов С.А.).
95. «Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Джон Ендрю Біос).
96. «Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Коршунова О.В., Завадський І.О.).
97. «Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.).
98. «Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).
99. «Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Трішук І. В., Лазарець О. Ю.).
100. «Технології» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Терещук А. І., Кліщ О. М., Мороз О. О.).
101. «Технології» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М., Палійчук М. Д.).
102. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.).
103. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кізілова Г.О., Гринишина Л.М.).
104. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л.Г.).
105. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М.).

**В.о. генерального директора
директорату шкільної освіти**

Інна КІЛЬДЕРОВА